

Právnické profesie - Nemecko

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [de](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Na tejto stránke nájdete prehľad právnických profesií v Nemecku.

Právnické profesie

Prokurátori

Úlohy a povinnosti

Prokuratúra je samostatný orgán v oblasti trestnej justície, ktorý sa v hierarchickej štruktúre nachádza na rovnakej úrovni ako sudy. Do rozsahu pôsobnosti prokuratúry patrí vedenie prípravného konania, zastupovanie strany obžaloby v trestnom konaní a výkon rozhodnutia. Ak zákon neustanovuje inak, je prokuratúra v rámci trestného konania príslušná aj v oblasti správnych deliktov.

Prokuratúra je povinná zasiahnuť v prípade akýchkoľvek postihniteľných trestných činov, ak na to existujú dostatočné dôvody. V praxi to znamená, že prokuratúra je povinná obžalovať a trestne stíhať každého podozrivého v prípade, že boli splnené zákonné podmienky.

Pri vedení vyšetrovania v rámci trestného konania je prokuratúra oprávnená obrátiť sa aj na iné osoby zapojené do vyšetrovania, a to napríklad na zástupcov policajných, daňových či colných orgánov. Tieto osoby sa pri vykonávaní svojich úloh musia riadiť pokynmi prokuratúry.

Pôsobnosť prokuratúry sa v rámci súdneho konania zameriava najmä na trestné veci. Platí to tak pre konanie pred prvostupňovým, ako aj pred odvolacím súdom.

Základným predpokladom na začatie súdneho vyšetrovania v trestnom konaní je podanie obžaloby. Túto obžalobu musí podať prokuratúra, okrem prípadov, keď došlo k spáchaniu priestupku. Na hlavnom súdnom konaní je prokurátor prítomný ako zástupca obžaloby.

V konaniach pred prvostupňovým súdom je prokurátor povinný prečítať obžalobu. Prokurátor má zároveň právo vypočuť obžalovaného a svedkov. Na konci konania prednesie prokurátor svoju záverečnú reč, v ktorej zhodnotí skutkový a právny stav veci a následne požiada o odsúdenie obžalovaného a uloženie príslušného trestu alebo o jeho oslobodenie.

Prokurátor vykonáva svoje úlohy nestranne, pričom musí zohľadňovať nielen priťažujúce, ale aj poľahčujúce skutočnosti. Ak sa prokuratúra domnieva, že rozhodnutie súdu je potrebné zo skutkového a právneho hľadiska opätovne preskúmať, môže proti tomuto rozhodnutiu podať odvolanie – a to aj v prospech obžalovaného.

Organizácia

Prokuratúra je hierarchicky usporiadaná štruktúra. Pracovníci prokuratúry sú teda povinní riadiť sa pokynmi svojich nadriadených.

Vzhľadom na federálny systém je v Nemecku potrebné rozlišovať medzi právomocami na spolkovej úrovni a právomocami na úrovni spolkových krajín.

Spolková prokuratúra

Generálna spolková prokuratúra na Spolkovom najvyššom súde je najvyšší orgán presadzovania práva, ktorý v Spolkovej republike Nemecko zabezpečuje ochranu štátu. Zastupuje úrad prokurátora vo všetkých závažných trestných činoch voči štátu, a to najmä tých, ktoré sa týkajú vnútornej a vonkajšej bezpečnosti Spolkovej republiky Nemecko (napr. politicky motivovaných trestných činov, predovšetkým teroristických činov, vlastizrady a špionáže).

Do rozsahu pôsobnosti Generálnej spolkovej prokuratúry patrí aj stíhanie trestných činov podľa medzinárodného trestného práva a účasť na revíziách a odvolacích konaniach pred trestnými senátmi Spolkového najvyššieho súdu.

Na čele Spolkovej prokuratúry na Spolkovom najvyššom súde stojí generálny spolkový prokurátor, ktorý dohliada nad spolkovými prokurátormi, vyššími prokurátormi a prokurátormi pracujúcimi v úrade a riadi ich činnosť.

Generálny spolkový prokurátor služobne podlieha spolkovému ministrovi spravodlivosti. Spolkový minister spravodlivosti však nevykonáva služobný dohľad nad prokurátormi spolkových krajín ani nemá voči nim žiadnu nariaďovaciu právomoc.

Prokuratúry spolkových krajín

Vo všetkých ostatných prípadoch (bežné trestné činy) sú pre trestné stíhanie príslušné prokuratúry spolkových krajín. Generálna spolková prokuratúra na spolkovej úrovni a prokuratúry na úrovni spolkových krajín sú odlišné a samostatné orgány. Medzi spolkovou úrovňou a úrovňou spolkových krajín neexistuje žiadna hierarchická štruktúra.

Všetkých 16 spolkových krajín má svoju vlastnú prokuratúru, ktorá je usporiadaná takto:

Každému krajiniskému súdu je pridelený úrad prokuratúry, ktorý je príslušný aj pre okresné súdy spadajúce do jurisdikcie krajiniského súdu.

Úrady prokuratúry podliehajú generálnej prokuratúre príslušných vyšších krajiniských súdov, nad ktorými vykonáva služobný dohľad ministerstvo spravodlivosti príslušnej spolkovej krajiny.

Generálna spolková prokuratúra je príslušná pre revízne a odvolacie konania na vyšších krajiniských súdoch. V prípade, že takéto konanie spadá do oblasti pôsobnosti Spolkového najvyššieho súdu, úlohy prokurátora preberá generálny spolkový prokurátor.

Ďalšie informácie o prokuratúre nájdete na webovej stránke spolkového ministerstva spravodlivosti v časti [Súdy a prokuratúra](#). Mnohé prokuratúry disponujú svojimi vlastnými webovými stránkami, ktoré sú dostupné cez justičné portály jednotlivých spolkových krajín.

Sudcovia

Organizácia

Povolanie sudcov tak na spolkovej úrovni, ako aj na úrovni spolkových krajín upravuje **nemecký zákon o sudcoch** [Deutsches Richtergesetz] (DriG). Ďalšia právna úprava vyplýva z príslušných zákonov na úrovni spolkových krajín.

Služobný dohľad nad sudcami v spolkových krajinách vykonávajú ministerstvá spravodlivosti príslušných spolkových krajín. Sudcovia na spolkovej úrovni, s výnimkou sudcov Spolkového ústavného súdu, podliehajú vecne príslušným spolkovým ministerstvám.

Úlohy a povinnosti

Sudcovia z povolania a prísediaci sudcovia

Sudcovia z povolania pôsobia na spolkovej úrovni alebo na úrovni spolkových krajín. Na úrovni spolkových krajín vykonávajú sudcovia svoju funkciu napr. na okresnom súde, krajiniskom súde alebo na vyššom krajiniskom súde. Väčšina sudcov pôsobí práve na úrovni spolkových krajín.

Spolkoví sudcovia rozhodujú v konaniach prebiehajúcich na Spolkovom ústavnom súde, Spolkovom najvyššom súde, Spolkovom pracovnom súde, Spolkovom finančnom súde, Spolkovom sociálnom súde, Spolkovom správnom súde a na Spolkovom patentovom súde.

Okrem sudcov z povolania sú na trestnom konaní prítomní aj prísediaci sudcovia. Ide o čestnú funkciu, do ktorej sú vymenovaní jednotlivci z radov občanov. K tomuto vymenovaniu môže teoreticky dôjsť aj bez predchádzajúceho súhlasu dotknutej osoby. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že občania povolaní do funkcie prísediaceho sudcu môžu byť od tejto funkcie oslobodení len vo výnimočných prípadoch. Prísediaci sudcovi sú priradení na okresné sudy a na trestné senáty a senáty pre mladistvých v rámci krajiniských súdov.

Prísediaci sudcovia majú v zásade rovnaké rozhodovacie právomoci ako sudcovia z povolania. Znamená to teda, že sudcovia z povolania a prísediaci sudcovia spoločne rozhodujú o otázke viny obžalovaného, ako aj o výške trestu.

Podľa **§ 36 ústavného zákona o súdoch** [Gerichtsverfassungsgesetz] (GVG) sú prísediaci sudcovia volení každých päť rokov. Funkciu prísediaceho sudcu môžu pritom vykonávať len nemeckí štátni príslušníci (**§ 31 GVG**). Do tejto funkcie však nemožno vymenovať občanov, ktorí:

- v deň vymenovania ešte nedosiahli vek 26 rokov alebo ktorí, naopak, prekročili vek 70 rokov (**§ 33 GVG**),
- nemajú trvalý pobyt v príslušnej obci,
- nie sú zdravotne spôsobilí na výkon tejto funkcie,
- nie sú spôsobilí na výkon tejto funkcie z dôvodu nedostatočnej znalosti nemeckého jazyka,
- sú údajne vo finančnom úpadku,
- boli odsúdení alebo voči ktorým je vedené trestné stíhanie (**§ 32 GVG**).

Prísediaci sudcovia majú nárok na náhradu, ktorej výšku upravuje zákon o súdnych odmenách a náhradách [Justizvergütungs- und –entschädigungsgesetz] (**§ 55 GVG**). Prísediaci sudcovia sú o svojich povinnostiach informovaní aj prostredníctvom informačných brožúr, ktoré vydávajú spolkové krajiny. Tieto brožúry sú dostupné aj na internete. Spolkové krajiny zároveň zabezpečujú pre prísediacich sudcov odbornú prípravu.

Súdni úradníci

Súdni úradníci sú zamestnancami justičnej služby. Ako „druhý pilier tretej moci“ plnia predovšetkým úlohy v oblasti tzv. dobrovoľnej súdnej právomoci (okrem iného v dedičskom konaní, opatrovníckom konaní, vo veciach týkajúcich sa rodičovstva a adopcie, pozemkovej knihy, obchodného registra, registra družstiev a partnerstiev, v konkurznom konaní, vo veciach týkajúcich sa združení, vo veciach majetkového práva, lodného registra atď.). Do rozsahu ich pôsobnosti spadá okrem toho aj viacero ďalších súdnych činností, ako je napríklad konanie o vydanie platobného rozkazu, právna pomoc, exekúcia, nútená dražba a nútená správa, stanovenie výšky nákladov, výkon rozhodnutia, ako aj konanie na Spolkovom patentovom súde či medzinárodné súdne konanie.

Počet súdnych úradníkov na okresných súdoch už teraz prevyšuje počet sudcov. Činnosť súdnych úradníkov upravuje zákon o súdnych úradníkoch [Rechtspflegergesetz] (RPfLG). Podobne ako sudcovia sú súdni úradníci pri plnení svojich úloh a prijímaní svojich rozhodnutí vecne nezávislí, pričom sú viazaní len zákonom a právom. Proti ich rozhodnutiam možno spravidla podať opravné prostriedky prípustné podľa všeobecného procesného práva.

Právne databázy

K verejne prístupným databázam zameraným na súdne profesie patria:

- webová stránka [spolkového ministerstva spravodlivosti](#)
- webové stránky ministerstiev spravodlivosti spolkových krajín (napr. [Hamburg](#), [Berlín](#) alebo [Bavorsko](#))
- jednotlivé sudy, ktoré sprístupňujú informácie prostredníctvom internetu
- spoločný [Justičný portál spolku a spolkových krajín](#)

Príslušné informácie možno nájsť aj na webových stránkach [Nemeckého zväzu sudcov](#) alebo [Zväzu nemeckých súdnych úradníkov](#).

Advokáti

V Nemecku pôsobí asi 160 000 advokátov. Advokáti musia mať rovnaké vzdelanie ako sudcovia a sú oprávnení poskytovať svojim klientom odborné poradenstvo a zastupovanie vo všetkých právnych záležitostiach. Všetci z nich môžu pritom pôsobiť tak v súdnom konaní, ako aj v mimosúdnom konaní, keďže podľa nemeckého právneho poriadku neexistuje osobitná kategória advokátov pre zastupovanie pred súdmi. Advokáti sú oprávnení zastupovať svojich klientov na všetkých nemeckých súdoch. Výnimkou je len zastupovanie v občianskych veciach na Spolkovom najvyššom súde, v prípade ktorého sa uplatňujú osobitné požiadavky na registráciu.

Činnosť advokátov sa riadi ustanoveniami spolkového zákona o advokácii [Bundesrechtsanwaltsordnung] (BRAO). Výkon advokácie upravujú okrem toho v rámci jej samosprávy ďalšie pracovnoprávne predpisy, a síce etický kódex pre advokátov [Berufsordnung für Rechtsanwälte] (BORA) a etický kódex pre špecializovaných advokátov [Fachanwaltsordnung] (FAO). Odmenu advokátov upravuje zákon o odmene advokátov [Rechtsanwaltsvergütungsgesetz] (RVG).

Advokáti sú združení v 27 regionálnych advokátskych komorách, ako aj v komore advokátov pri Spolkovom najvyššom súde. Komory sú príslušné pre zápis do zoznamu advokátov a k ich ďalším úlohám patrí okrem iného aj dohľad nad dodržiavaním profesijnej etiky advokátov.

Právne databázy

Podrobné **informácie o advokácii** sú dostupné na webovej stránke [Spolkovej advokátskej komory](#) (BRAK). Rozsiahle informácie o advokátskej profesii, ktoré sú dostupné aj v anglickom a francúzskom jazyku, poskytuje okrem toho aj [Nemecké združenie advokátov](#) (DAV), ktoré je najväčším nezávislým profesijným združením advokátov.

Pomoc pri hľadaní advokáta ponúka [spolkový zoznam advokátov](#), v ktorom sú zapísaní všetci advokáti (dostupný aj v nemeckom a anglickom jazyku), ako aj [informačná kancelária nemeckých advokátov](#).

Patentoví zástupcovia

V Nemecku pôsobí približne 3 000 patentových zástupcov. Patentoví zástupcovia musia mať ukončené vysokoškolské vzdelanie prírodovedeckého alebo technického zamerania a dodatočné právnické vzdelanie. Do rozsahu pôsobnosti ich činností patrí poskytovanie právneho poradenstva a zastupovanie v konaniach týkajúcich sa práv priemyselného vlastníctva (najmä pokiaľ ide o patenty, úžitkové vzory, dizajny, ochranné známky), s osobitným zameraním na ich registráciu a kontrolu. Svojich klientov sú oprávnení zastupovať pred Nemeckým úradom pre patenty a ochranné známky, Spolkovým patentovým súdom a v osobitných prípadoch aj pred Spolkovým najvyšším súdom. Na krajiniských a vyšších krajiniských súdoch sú patentoví zástupcovia oprávnení predložiť v mene svojho klienta len pripomienky, nesmú však podať obžalobu.

Činnosť patentových zástupcov upravujú ustanovenia zákona o patentových zástupcoch [Patentanwaltsordnung] (PAO). Patentoví zástupcovia sú združení v Komore patentových zástupcov.

Právne databázy

Informácie o patentových zástupcoch a ich zoznam možno nájsť na webovej stránke [Komory patentových zástupcov](#).

Notári

V Nemecku pôsobí v súčasnosti takmer 8 000 notárov, ktorí musia mať spravidla rovnaké vzdelanie ako sudcovia. Notári poskytujú nezávislé, nestranné a objektívne poradenstvo a podporu pri dôležitých právnych úkonoch a pri výkone preventívnej spravodlivosti. Dôležitou súčasťou notárskej činnosti je aj osvedčovanie právnych úkonov.

Vzhľadom na federálne usporiadanie existujú v Nemecku rôzne kategórie notárov. Vo väčšine spolkových krajín vykonáva notár svoju činnosť ako hlavnú zárobkovú činnosť (tzv. nezávislý notársky úrad). V niektorých spolkových krajinách však notár vykonáva svoju činnosť popri advokátskej činnosti (tzv. notársky úrad u advokáta). V Bádensku-Württembersku existuje dokonca aj kategória úradných notárov (do roku 2017). Vo všetkých prípadoch menujú notárov justičné orgány príslušnej spolkovej krajiny, ktoré nad nimi zároveň vykonávajú dohľad.

Pracovnoprávne ustanovenia týkajúce sa notárskej činnosti sú uvedené v spolkovom zákone o notároch [Bundesnotarordnung] (BNotO). Poplatky za jednotlivé notárske úkony upravuje vyhláška o odmenách a náhradách notárov [Kostenordnung] (KostO).

Notári sú členmi príslušných regionálnych notárskych komôr.

Právne databázy

Podrobné informácie o notárskej činnosti sú dostupné na webovej stránke [Spolkovej notárskej komory](#), ktorá zároveň obsahuje aj zoznam [notárov](#). Informácie uvedené na tejto stránke sú dostupné v nemeckom, anglickom, francúzskom a španielskom jazyku.

Ďalšie právnické profesie

Právnické profesie podľa zákona o právnej službe

Zákon o právnej službe [Rechtsdienstleistungsgesetz] (RDG) umožňuje exekútorom, dôchodkovým poradcom a právnym poradcom so špecializáciou v oblasti zahraničného práva ponúkať právne služby pri mimosúdnych záležitostiach. Exekútori a dôchodkovi poradcovia sú v určitých prípadoch navyše oprávnení zastupovať svojho klienta pred súdom. Základným predpokladom na vykonávanie činnosti je registrácia, ktorú uskutoční súd na požiadanie. Zoznam registrovaných osôb je uverejnený v registri právnych služieb

Hoci pre týchto poskytovateľov právnych služieb neexistuje žiadna zákonná povinnosť členstva v komore alebo v inom profesijnom združení, exekútori a dôchodkovi poradcovia sú čiastočne združení v profesijných zväzoch. K najväčším z nich patria Spolkový zväz nemeckých exekútorských úradov, Spolkový zväz nemeckých právnych poradcov/poskytovateľov právnych služieb a Spolkový zväz dôchodkových poradcov.

Právne databázy

Register právnych služieb so zoznamom poskytovateľov právnych služieb a súdov príslušných pre ich registráciu je dostupný prostredníctvom nemeckého justičného portálu. Ďalšie užitočné informácie možno nájsť na webových stránkach [Spolkového zväzu nemeckých exekútorských úradov](#), [Spolkového zväzu nemeckých právnych poradcov/poskytovateľov právnych služieb](#) a [Spolkového zväzu dôchodkových poradcov](#).

Organizácie poskytujúce bezplatné právne služby

V Nemecku poskytuje bezplatné právne poradenstvo (v súlade s § 6 a § 8 zákona o právnej službe) množstvo dobročinných združení. K najdôležitejším z nich patria okrem iného:

- [Spolkový zväz pre blaho pracovníkov](#)
- [Caritas](#)
- [Diakonie](#)
- [Centrálna dobročinná organizácia Židov v Nemecku](#)
- [Nemecký Červený kríž](#)
- [Paritný dobročinný zväz](#)

Súvisiace odkazy

[Justičný portál spolku a spolkových krajín](#)

[Spolkové ministerstvo spravodlivosti](#)

[Nemecké spolkové ministerstvo spravodlivosti](#)

Ministerstvo spravodlivosti Hamburg

[Ministerstvo spravodlivosti Berlín](#)

[Ministerstvo spravodlivosti Bavorsko](#)

[Nemecký zväz sudcov](#)

[Nemecká advokátska komora](#)

[Spolkový zoznam advokátov](#)

[Nemecké združenie advokátov](#)

[Informačná kancelária nemeckých advokátov](#)

[Komora patentových zástupcov](#)

[☞ Zoznam notárov](#)

[☞ Spolková notárska komora](#)

Informácie o registrovaných poskytovateľoch právnych služieb

[☞ Spolkový zväz pre blaho pracovníkov](#)

[☞ Caritas](#)

[☞ Diakonie](#)

[☞ Centrálna dobročinná organizácia Židov v Nemecku](#)

[☞ Nemecký Červený kríž](#)

[☞ Paritný dobročinný zväz](#)

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 04/04/2013